

Ze waren onafscheidelijk,
tot die ene dramatische zomer
hen uit elkaar dreef.

De tweeling

SASKIA SARGINSON

Over het boek

Als kinderen waren Isolte en Viola een onafscheidelijke tweeling, maar ze zijn veranderd in zeer verschillende volwassenen. Isolte is een succesvol schrijfster voor een modeblad, heeft een creatieve vriend en een flat in het centrum van Londen. Viola daarentegen is wanhopig ongelukkig, werkeloos, rusteloos en liefdeloos.

Wat is er al die jaren geleden gebeurd waardoor de tweeling zo'n verschillende weg in is geslagen? Als beide jonge vrouwen de drama's en tragedies uit een half verdrongen zomer aan de Engelse kust herleven, dreigen afschuwelijke geheimen uit het verleden hun volwassen leven te overweldigen. Zullen ze die periode voorgoed kunnen afsluiten, of wordt de last hen te groot?

Over de auteur

Saskia Sarginson studeerde English Literature en behaalde een MA Creative Writing. Voordat zij fulltime schrijfster werd, schreef ze voor een tijdschrift, was ze ghostwriter voor de BBC en HarperCollins en werkte als copywriter en script editor. Ze woont in Londen met haar vier kinderen, van wie twee meisjes een eeneiige tweeling vormen. Ze heeft Engelse, Nederlandse, Joodse, Portugese en Scandinavische roots.

Bezoek onze internetsite www.awbruna.nl voor informatie over onze boeken, volg @AWBruna op Twitter of bezoek onze Facebook-pagina [Facebook.com/AWBrunaUitgevers](https://www.facebook.com/AWBrunaUitgevers).

Saskia Sarginson

De tweeling

A.W. Bruna Uitgevers

Oorspronkelijke titel

The Twins

© 2013 by Saskia Sarginson

First published in Great Britain in 2013 by Piatkus Books

Vertaling

Joost van der Meer en William Oostendorp

Omslagbeeld

© Silas Manhood

Omslagontwerp

Ingrid Bockting

© 2014 A.W. Bruna Uitgevers

ISBN 978 94 005 0236 9

NUR 330

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden veeelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voor zover het maken van reprografische veeelvoudingen uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16 h Auteurswet 1912 dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan Stichting Reprorecht (Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.reprorecht.nl). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten Organisatie, Postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

Ter nagedachtenis aan mijn moeder.
Jill Sarginson

1

We waren niet altijd een tweeling. Vroeger waren we slechts één persoon.

Het verhaal van onze conceptie was van het doorsnee soort dat je van je leraar biologie hoort. Je kent het wel: een springerige spermacel schiet in de roos van een eicel en dan ontstaat er nieuw leven.

Dus daar waren we dan, gewoon een saai baby'tje in wording. Maar nu komt het bijzondere, want die ene eicel splitste zich in tweeën en toen werden wij twee baby's. Twee helften van één geheel. Daarom is het zo vreemd, maar wel waar: ooit waren we één mensje, al was het slechts gedurende een duizendste seconde.

Mama zei altijd dat een tweeling wel het laatste was wat ze had verwacht, hoewel ze wel beseftte dat er een goede reden moest zijn waarom ze al tijdens de vierde maand niet meer door de deur kon, laat staan dat ze haar spijkerbroek omhoog kon trekken. Mama was mooi. Dat zei iedereen. Ze leek op een ijskoningin uit een sprookje. Een koningin op teenslippers en in indiaanse rokjes met bungelende kwastjes, en wier vingers onder de gele nicotinevlekken zaten. Ze wilde ons niet vertellen wie onze vader was. Niet dat het er echt toe deed. We deden alleen net alsof het ons wel iets kon schelen, want het was spannend om naar hem te raden, alsof we het verhaal van onze eigen geboorte konden verzinnen.

Er is een Griekse mythe die zegt dat als een vrouw op dezelfde dag met een god én met een sterveling naar bed gaat, ze twee baby's zal krijgen: van iedere vader een kind. Zelfs onze moeder zou niet zo iets sletterigs doen. Maar toen we in de takken van de seringensboom klommen om op het dak van de schuur te gaan zitten, en daar een appel deelden en mogelijke vaderopties bespraken, stemde het idee van een god als vader ons wel tevreden.

De voor de hand liggende keuze was een rockgod. Onze moeder draaide de platen van The Doors echt grijs. Zuchtend keek ze naar de

hoesfoto van Jim Morrison. Het enige dat we van onze vader wisten, was dat onze moeder hem leerde kennen op een festival in Californië. Bingo. Het moest Morrison wel zijn. Wat we niet wilden, was dat onze pa een van de griezels en lijpo's was met wie we in Wales in de commune woonden. Luke de Slungel of meurende Eric. Mama hield van geen van hen. We hebben meneer Morrison ooit in het geheim een brief geschreven, getekend door Viola en Isolte Love. We kregen nooit een brief terug.

Op 3 juli 1971 werd Jim Morrison dood aangetroffen in zijn bad in Parijs. Doodsoorzaak: hartfalen als gevolg van bovenmatig drankgebruik. Hij was van plan geweest om op te houden met een rockgod zijn en een dichter te worden. Hij had gewacht op het aflopen van zijn contract. De dag dat het nieuws bekend werd, kwamen we thuis van school en draaide onze moeder telkens weer *Hello, I Love You* terwijl ze bij haar glas rode wijn zat te huilen. Ook wij jankten, boven in onze slaapkamer, jammerend in ons kussen. In eerste instantie was het min of meer voor de show, maar daarna werd het echt. Je kent het wel, dat als je heel hard lacht je een emotionele schakelaar kunt omzetten en opeens begint te huilen? Dit leek er een beetje op. Behalve dan dat het doen alsof we huilden het echte werk losmaakte, en plotseling vloeiden de tranen waarbij we snikkend naar lucht haptten en het snot over onze wangen smeerden. We hadden geen idee waarom we huilden. Naderhand, toen mama weer nuchter was en we nahikkend door onze gezwollen ogen voor ons uit tuurden, vertelde ze ons dat Jim Morrison beslist niet onze pa was. 'Stelletje uilskuikens,' zei ze droefgeestig, 'waar halen jullie dat idee in vredesnaam vandaan?'

We hebben nog een paar maal geprobeerd te achterhalen wie onze vader was. Maar mama raakte geïrriteerd. Schouderophalend en langzaam een sjekkie rollend blies ze kringetjes rook en keek ze teleurgesteld door onze domme vragen. 'Ik ben een nieuwe dynastie begonnen,' legde ze uit. 'Ik wil dat jullie je eigen toekomst opbouwen. Je hebt geen verleden nodig.' We wisten dat ze ons verlangen naar een vader maar bekrompen en burgerlijk vond. Al de verkeerde dingen in het leven waren bekrompen en burgerlijk.

In het voorjaar van 1972 zei mama dat het land, met de stakingen van de mijnwerkers en de 'Three-Day Week,' naar de verdoemenis ging. Ted Heath was een idioot van de Tory's. We moesten ons op het ergste voorbereiden. We moesten zelfvoorzienend zijn. Ze spitte de tuin om,

haalde het onkruid weg, plantte groenten en ze kocht twee geiten, Tess en Bathsheba. De een was bruin en de ander zwart; beide dieren hadden een zwiepend staartje en gespleten poten als die van de duivel. We wilden wel van ze houden, maar ze kauwden alleen maar de hele dag, malend met hun lange tanden. Zelfs als we neerhurkten om hun oren te krabben, kauwden ze door terwijl ze met die knikkerogen dwars door ons heen keken. De geiten braken los van hun ketting, vertrapten de moestuin en trokken de wortels van planten uit de grond. Elke morgen was mama uren bezig met pogingen om de slappe broccoli en wortels weer in de aarde te planten, waarna ze met haar hoofd tegen de flank van een geit zat, vloekend vanwege haar onhandig wriemelende vingers om de uiers, waar ze dunne melk uit kreeg die net zo ranzig was als oude kaas of stinksokken.

Ze had een boek waarin stond welke wilde planten je veilig kon eten en wanneer en hoe je die moest plukken en koken. Het boek werd voortdurend bestudeerd en was versleten en bevekt doordat het op wandeltrips werd meegenomen en omdat het vaak naast het fornuis lag. Naar voedsel zoeken groeide uit tot een nieuwe religie. Bessen, paddenstoelen en appels uit de hagen plukken: dát, zei mama, was pas vrij van geest én vrij zijn. Twee dingen die ze goedkeurde.

Wanneer we door de braamstruiken kropen om bij de wilde appels te komen, met onze moeder blootsvoets naast ons, liepen we schrammen op. 'Hoger, Viola. Goed zo.' Ongeduldig haar haren in haar nek werpend. 'Pak die aan de tak daarboven, Issy.' Daar maakte ze jam en wijn van: pittig van smaak en roze als een tong. We kregen ooit vreselijke buikkrampen van wat gespikkelde paddenstoelen die ze in een stoofpot had verwerkt. Maar de in boter en met wat zout, peper en een snufje kerrie gebakken hersenzwammen leerden we lekker vinden. De zwammen groeiden als een gekrulde, rubberachtige, bleke schimmel aan de voet van pijnbomen en wanneer we die vonden, rukten we ze met handen tegelijk uit de grond. En stuifzwammen, geplukt zodra ze dik en wit waren, die op herfstochtenden als misplaatste sneeuwballen in het bedauwde gras stonden. Voor het ontbijt haalden we ze in plakjes gesneden door beslag en bakten we ze met knapperige spekjes.

Heb je ooit echt knagende honger gehad? Niet zomaar wat geknor, een klagende maag die een maaltijd heeft gemist, het ongemakkelijke gegrommel en gegorgel wanneer het middageten verlaat is. Ik bedoel een

soort barens pijn van echte leegheid diep vanbinnen. De holle pijn van niets. Vet is een menselijke fout, want alleen mensen zijn zo dom met hun vraatzucht. Vogels zijn licht als een handvol bladeren. Ik wil de lichtheid van hun vleugels voelen. Ik heb geleerd te eten als een vogel, niet als een mens. Waar ik nu ben, proberen ze me zover te krijgen dat ik eet; ze spelen psychologische spelletjes en steken slangetjes door mijn keel.

Uiteraard doet verhongeren zeer. Maar die pijnscheuten kun je gebruiken als een mes, om de slechte dingen vanbinnen weg te snijden. Uiteindelijk zul je dat gevoel gaan koesteren, want honger is een vriend. Met honger kun je sneller tot op je botten komen dan je zou verwachten. Ik voel ze onder mijn vingers, hoe ze zachtjes onder mijn huid omhoogkomen, elke dag dichterbij: glad, gaaf en hard. Dat zegt toch iedereen over botten? Dat ze puur zijn. Schoon. Ik volg de lijnen van mijn botten en voel hun vorm: de steigerconstructie van mezelf.

Uiteindelijk is dat toch het enige wat we zijn. En soms dat zelfs niet. Soms zijn er zelfs geen botten als bewijs van een leven, alleen moleculen die zich door de lucht verplaatsen, en enkele in je hoofd opgesloten herinneringen, vergeeld als oude foto's.

Nu ben ik moe. Ik zou graag weer gaan slapen. Ik rammel. Ik weet dat ik rammel. Issy zou het maar niks vinden. Ze zei dat ik mijn kop moest houden toen we in dat kleine kamertje moesten zitten waar een man en een vrouw ons steeds dezelfde vragen stelden.

Wat hadden we gedaan? Wat hadden we gezien? Hoe laat en wanneer en waar?

Ze dachten dat we slecht waren, snap je. Ze dachten dat we iets onvergeeflijks hadden gedaan. Ik huilde en verschoof wat op de harde stoel terwijl ik een beschamende warmte door mijn slipje voelde sijpelen. Vocht drupte over het plastic totdat er op de vloer een plas lag, en er een agent verscheen met een emmer en een dweil. Ik sloot mijn ogen en deed mijn best de scherpe stank van urine niet in te ademen. Mijn blote benen brandden.

Die dagen bestonden uit lusteloos wachten en mensen die over ons fluisterden. We zaten vast in die deprimerende ruimte terwijl ze naar ons starden, met hun potlood tikten en aantekeningen maakten. Ik zag dat ze naar het litteken op mijn gezicht keken, en ik trok mijn haar ervoor in een poging het te verhullen, bang dat ze het teken van Satan zouden herkennen.

Maar ik was niet alleen; mijn zus was naast me, zoals altijd, sterker, moediger. Haar ogen waren droog en onder haar stoel lag geen plas.

‘Niks zeggen, Viola,’ zei Issy. ‘Je hoeft helemaal niets te zeggen. Daar kunnen ze je niet toe dwingen.’

En ze houdt mijn hand stevig vast, waarbij haar gekromde vingers hard en onwrikbaar als een klem knijpen.

2

Het is 1987. Bill Withers klinkt luid over de stereo. Het geluid van iets wat wordt uitgerold vult de fotostudio met een zekere sfeer, iets om bij te kunnen werken. Behalve dan dat het werk even stilligt omdat Ben in de weer is met de lampen en hij zijn assistent aanwijzingen geeft voor het verhangen van de rol papier die als achtergrond fungeerde. Achter het felle licht en het bleke papieroppervlak is de weergalmende ruimte, ooit een pakhuis, een leeg en donker hol.

Een zijdeur biedt toegang tot een smal vertrek dat dienstdoet als make-upkamer, met nauwelijks ruimte voor drie mensen en waar een zware stank van oude sigarettenrook hangt. De tafel onder de kapspiegel ligt vol met oogschaduwpaletjes, verfrommelde tissues, lege bakjes van de afhaalchinese, uitpuilende asbakken, koffiebekers, lippenseeltjes en wimperkrullers.

Isolte kijkt naar Julio, de make-upman die zich over het fotomodel buigt, en met een frons bekijkt ze daarna het gezicht van het model in de spiegel. Terwijl ze dicht tegen elkaar aan staan, worden ze alle drie omlijst door een vierhoek van naakte gloeilampen. Met een zwierig gebaar voltooit Julio een goudkleurige lijn en met een opgetrokken wenkbrauw kijkt hij Isolte verwachtingsvol aan.

‘Isolte, schat. Iets theateraler misschien, of is dit wel oké?’ vraagt hij.

Isolte bestudeert aandachtig het gezicht van het meisje. Het model knippert slechts even met haar ogen. Ze heeft een handdoek om haar schouders om de nauwsluitende zijden jurk te beschermen. Terwijl Isolte van achteren op haar neerkijkt valt haar oog op donshaar, als dat van een baby, dat als een bleekglanzende vacht langs haar ruggengraat loopt. Werd er van Marilyn Monroe niet gezegd dat haar hele lichaam met haartjes bedekt was? Het zou de lumineuze gloed van haar portretfoto's verklaren. Maar bij dit model is het overvloedige haargroei van de ondervoeding. Isolte weet dat maar al te goed.

Ze haalt haar schouders op. ‘Ziet er goed uit. Maar laten we toch

even een polaroid nemen. Dan weten we het zeker.’

Op de set stelt het model zich op in het licht, met de benen iets uit elkaar en de heupen naar voren. Ze kijkt hooghartig in de camera, haar mond trekt vragend iets omhoog. Bens assistent heeft de windmachine aangezet en ragfijne zijden slierten wapperen als verscheurde vlinder-vleugels langs haar lichaam.

Ben staat al over de driepoot gebogen, met een hand in de aanslag boven de camera. Hij is een en al concentratie; al zijn energie gaat er in op. Zijn spijkerbroek is gekreukt, zijn donkere haar valt naar voren. Het is het laatste shot van de dag. Iedereen is moe.

‘Gaaf.’ Hij drukt af, en nog eens. ‘Haal je tong langs je lippen. Kijk me aan, lieverd. Juist. Grandioos.’

Ben is een kameleon. Zijn communicatie is flexibel, varieert van meisje tot meisje, van shoot tot shoot. Isolte heeft hem de kwajongensachtige macho zien uithangen, maar hij speelt net zo gemakkelijk de nicht, of de lieverd, om maar het beste uit een model te halen.

‘Hoe verander je een eend in een soulzanger?’ vraagt hij, waarop het model haar schouders ophaalt.

‘Zet hem in de oven totdat zijn snavel verschroeit.’

Het meisje werpt haar hoofd in haar nek en lacht. Ben drukt af. Isolte heeft de grap al vaker gehoord. Ze kijkt toe met de armen over elkaar en terwijl het onderschrift door haar hoofd schiet, ziet ze de foto al voor zich. Een goed shot. Het model lijkt bijna doorschijnend, de lijnen van haar gezicht trekken het licht naar de goede plekken en creëren de juiste schaduwen, zodat ze oogt als een buitenaardse engel. Wie weet wordt dit de cover.

Buiten is het lente. Een regenachtige, Londense dag. Maar hier, in deze raamloze ruimte, werkt ze aan foto’s die pas in juli te zien zijn. Isolte vindt de manier waarop telkens drie maanden van vooruit werken haar het jaar door slepen prettig, alsof de tijd naar de zesde versnelling is geschakeld. ‘Volgens mij is dit het wel.’ Ben recht zijn rug, klapt even in de handen en houdt ze nog even in de lucht. ‘Goed gedaan, allemaal. Inpakken maar.’ Een cliché, maar hij komt ermee weg omdat hij, van zijn warrige zwarte haar tot zijn verschoten rode Converse All Stars, een coole uitstraling heeft, het type dat soepel langs onzichtbare sociale barrières navigeert, dat weet hoe hij in de maatschappij moet staan. Dat hij bovendien een aantrekkelijk gezicht heeft, met gebeeldhouwde gelaatstreken en een paar sierlijke wenkbrauwen die hem,

afhankelijk van zijn humeur, tot een soort Groucho Marx dan wel Lord Byron maken, met bovendien twee van nature ietwat getuite lippen, helpt natuurlijk ook. Isolte ziet dat Ruby, de haarstyliste, bloost als ze zich omdraait om haar sprays en borstels in te pakken.

De windmachine staat uit en de lampen zijn gedoofd. Het model wrijft in haar ogen en reikt naar een handdoek. Zonder muziek voelt de studio bijna verlaten, donker en troosteloos. Julio is al naar huis met zijn make-updoos en Ruby is in het achterkamertje bezig haar spullen in te pakken. Het model laat een oude tweed overjas over haar benige schouders vallen, steekt een sigaret op, zwaait even gedag en bekijkt ondertussen haar zakagenda. 'Breng de camera's alvast maar naar mijn auto, wil je? En blijf erbij tot ik eraan kom!' roept Ben naar zijn assistent.

Hij draait zich om naar Isolte en glimlacht. 'Nog even wat drinken? Een jus, uiteraard.'

Ze trekt een gezicht. 'Ik kan niet.'

'Jammer.' Opeens is hij vlakbij en ze voelt zijn hand op haar dij en vingers over haar panty glijden. Zijn mond ligt tegen haar oor. Hete adem en wat halfverstaanbare woorden. Diep vanbinnen voelt ze de begeerte opvlammen, haar ademhaling versnelt. Ze slikt en leunt even lui tegen hem aan. 'Vergeet het maar, viezerik,' fluistert ze terwijl ze zich soepel uit zijn greep bevrijdt.

'Je kunt in elk geval niet zeggen dat ik het niet probeer,' grijnst hij. 'De hele dag kan ik al nauwelijks van je afblijven.'

'Je meent het... Maar goed, ik moet er nu echt vandoor.' Onwillekeurig glimlachend duwt ze hem weg. 'Ik heb je toch gezegd dat ik bij Viola langsga?'

Ze bedenkt zich, stapt naar hem toe en kust hem. Ook zij heeft daar de hele dag al naar gehunkerd, hoewel hij dat niet hoeft te weten; het heeft haar altijd een veiliger gevoel gegeven als zij degene is die de boot een beetje afhoudt, minder liefheeft. Zijn lippen zijn zacht, een beetje droog. Tandentikken tegen elkaar. Ze zucht diep, ruikt het zweet van de dag en de vleug van staal en plastic op zijn vingers. Ze loopt door het kamertje, trekt haar kleren wat recht en werpt een blik in de spiegel alsof ze wil kijken of de kus sporen heeft nagelaten.

'Vrouwen...' Ben schudt zijn hoofd en haalt bedachtzaam zijn tong langs zijn lippen. 'Zijn jullie allemaal zo geflipt?' Hij laat zijn leren jack over zijn schouders vallen.

'Nou, jij bent de deskundige,' reageert ze. 'Vertel jij het maar.'

Hij pakt haar bij haar middel en trekt haar tegen zich aan. ‘Jij denkt echt het slechtste van me, hè, wantrouwig Wandaatje?’

Ze stribbelt tegen en bevrijdt zich met een zacht lachje. ‘Noem me zo niet, ja?’

‘Hoe?’ Hij trekt zijn wenkbrauwen op. ‘Wantrouwig?’

‘Nee, Wanda, idioot.’ Ze schudt haar hoofd. ‘En laat me nu maar gaan.’ Ze gooit haar tas over haar schouder. ‘Ik heb afspraken, dingen te doen.’

Haar minitaxi wacht al beneden.

‘Betekent dit dat je vanavond langskomt?’ roept hij haar na.

Isoltes gezicht verzacht. ‘Ja, ik zie je vanavond.’ Ze negeert de lift en neemt de trap. Haar schoenen tikken op het beton.

‘Doe Viola de hartelijke groeten van me!’ In het hol klinkende trapgat vangt ze slechts flarden van zijn stem op.

Voor Isolte zijn taxi’s een luxe. Meestal kan ze de ritten als bedrijfskosten opvoeren, maar als het moet betaalt ze de woekertarieven uit eigen zak om de ellende van de metro of het geduw en getrek bij de bushalte tijdens de spits te kunnen vermijden.

Ze laat zich achterover zakken en kijkt naar buiten terwijl de avond-schemering valt. Het verkeer kruipt ongeduldig voort. Overal zijn mensen op weg naar huis of naar een avondje uit. Forenzen stappen de weg op terwijl ze zich haastig langs de toeristen werken die omhoogkijkend met hun camera’s in de aanslag de straathoeken bevolken. Het regent niet meer. Olie vermengt zich met het regenwater tot stroperige plassen en de natte glinstering lijkt de trottoirs in vuur en vlam te zetten.

Haar chauffeur zit gebogen over het stuur. Aan de binnenspiegel bungelen ornamentjes: een kruis, een foto van een kind met donkerbruine ogen, een plastic Mickey Mouse. Zo nu en dan werpt hij een blik in de binnenspiegel en kijkt naar haar. Ze trekt haar jas nog wat steviger dicht en staart naar buiten. De radio sputtert en kraakt.

Geclaxonneer. Iemand schreeuwt iets. Een dronkaard baant zich wankelend een weg tussen de auto’s door, de handen vooruitgestoken alsof hij blind is. Een fietser moet uitwijken om hem niet te raken en kijkt achterom, de mond opengesperd van verontwaardiging. Isolte zakt onderuit nu de dronkenlap langs de taxi strompelt. Onwillekeurig slaat ze haar ogen even op naar zijn gezicht en ziet zijn holle blik over haar gezicht glijden. De man heeft de verweerde kop van een dakloze.

Vanuit een ooghoek vangt ze een plotse beweging op, gevolgd door de doffe klap van benige vingers tegen glas. Zijn vuist raakt het portier-raam. Ze schrikt op en bijt op haar lip. De chauffeur kijkt achterom, vloekt, schakelt en rijdt weg.

Ze voelt voorzichtig met een vinger, en proeft bloed. De verloren blik van de dronkaard heeft zich in haar hoofd geëet, het starende gezicht een troebele karikatuur. Zelf drinkt ze niet. Ze heeft nooit het verlangen gehad om zichzelf in die roes van vergetelheid te storten. Haar geheugen is geen gatenkaas. Ze vindt het prettig om helder te blijven wanneer anderen om haar heen de teugels laten vieren, hun tongen te los worden. Ze heeft feestjes meegemaakt waarbij mensen die ze nauwelijks kende haar hun geheimen toevertrouwden, haar hun seksuele voorkeuren toefluisterden, hun ontrouw opbiechtten. Je zo kwetsbaar maken beangstigt haar. Waarom zou je zoiets willen?

‘Ze heeft vandaag veel geslapen,’ krijgt ze van de verpleegster te horen. Die schudt haar hoofd en gebaart naar het heuveltje op het bed in de hoek. Een slapende heuvel. Maar dan zo smal dat het eerder een hoopje aarde op een akker lijkt dat door de ploeg is opgeworpen.

Toen Viola voor het eerst werd opgenomen ging Isolte er nog van uit dat haar zus te genezen was. Nu, negen jaar later, heeft ze verschillende therapeuten versleten en een maand op een psychiatrische afdeling doorgebracht. Even ging het wat beter, en vervolgens weer slechter. Dit is haar derde ziekenhuisopname. Viola’s verdwijntruc is al geruime tijd aan de gang.

Voorzichtig loopt Isolte naar het bed. De oudere patiënte in het bed tegenover Viola zit half rechtop, met wat kussens in haar rug, boven op de dekens en is ijverig aan het breien. Paarse breiwool trekt een spoor van lusjes over het bed. Ze kijkt op naar Isolte en glimlacht. Isolte glimlacht ook en constateert enigszins gegeneerd dat de vrouw, met haar benen half opgetrokken, geen ondergoed aanheeft. Waarom heeft een van de verpleegsters haar dat niet verteld? Waarom hebben ze haar niet gewoon even onder een deken gelegd? Snel wendt Isolte haar hoofd af, pakt een stoel en gaat naast het bed van haar zus zitten.

Viola ligt op haar rug, keurig recht en met de ogen gesloten, met het laken over haar borst. Ze lijkt zich niet bewust van Isoltes aanwezigheid.

‘Viola, ik ben het. Ik had je beloofd dat ik na mijn werk langs zou

komen, weet je nog?’ Er volgt geen reactie. Isolte buigt zich iets verder naar het bed toe en bekijkt het gezicht van haar zus. Een dun geel buisje loopt van haar rechter neusgat over haar wang en verdwijnt achter haar oor. Het is met meerdere stukjes doorzichtig tape bevestigd, die plooitjes trekken in de huid eronder. Vloeibare calorieën glijden door het slangetje zo Viola’s maag in. Opeens verroert ze zich. Ze beweegt haar hoofd opzij en duikt weg, alsof ze iets langs haar gezicht voelt strijken, een tak misschien, of een insect dat tegen haar opbotst. Isolte brengt haar gezicht nog wat dichterbij en fluistert: ‘Viola, kun je me horen?’ Maar Viola blijft gevangen in haar dromen. Haar handen, tot vuisten gebald, rusten op het laken. Haar polsen, die uit de mouwen van haar blauwe mouwen steken, zijn ellendige, knobkige stompjes. Isolte brengt haar hand dichterbij, alsof ze die van Viola wil aanraken, haar vingers zweven in de lucht. Maar dan vouwt ze haar handen in haar schoot.

In het ziekenhuis heerst een andere werkelijkheid. Hier regeert een ander soort tijd, slepen de uren zich traag voort in een van buitenlucht verstoken universum. Viola ligt op de derde verdieping van een oude victoriaanse vleugel. De plafonds zijn hoog en je moet op een stoel gaan staan wil je door de ramen naar buiten kunnen kijken. De muren zijn weëig groen; de kleur doet Isolte denken aan haar basisschool. Niets lijkt haar erger dan hier wekenlang opgesloten te moeten zitten. Geen wonder dat Viola alleen maar slaapt.

Er klinken rusteloze geluiden vanaf de andere bedden: gekuch en geschraap van kelen en het geruis van lakens. Een schoonmaker duwt met lichte tegenzin de mop in halve cirkels voor zich uit. Isolte ziet hoe het grauwe water zich tussen de tentakelachtige draden verzamelt. Ze berust in de passiviteit, laat zich achterover zakken in haar stoel en bekijkt aandachtig het gezicht van haar zus. Steels, zo voelt het vreemd genoeg. Kijken naar Viola was altijd alsof je in een spiegel keek waarin je zelf van alle kanten werd weerspiegeld. Isoltes observeren was geen spioneren, het was gewoon alsof ze haar eigen gelaatstrekken bekritiseerde of goedkeurde. (Aha, dacht ze dan, dus zó ziet mijn neus er van de zijkant dus uit als ik lach.)

Viola staart nog steeds met blinde ogen naar het plafond. Haar neus en jukbeenderen zijn scherp geprononceerd. De lichtval benadrukt de kuiltjes. Vanachter haar ontspannen lippen zijn de contouren van haar gebit zichtbaar. Kijkend naar het gezicht van haar zus kan Isolte

een schedel zien; de vlakken en rondingen, de gapende oogkassen, die langzaam vorm krijgen, als een foto in een doka. Isolte knippert even met haar ogen en wendt haar blik af. Ze kan er maar niet aan wennen om haar zus zo te zien. Het kost haar steeds meer moeite om zich Viola te herinneren als het meisje met haar kinderlijke ronde wangen en brede glimlach, maar Isolte weet precies wanneer de verandering begon: toen ze bij tante Hettie in Londen kwamen wonen, nadat hun tijd in het bos ten einde was.

De voordeur aan Fulham Road gaat open. Verkeerslawaaï dringt plotseling naar binnen. De deur valt met een klap dicht, straatgeluiden worden gedempt. Een van de honden verwelkomt haar met een blaf. Hettie werpt een blik op haar horloge en fronst. ‘Waar heeft ze toch al die tijd uitgehangen?’

Hettie en Isolte kijken op van hun avondeten als Viola aarzelend in de keuken verschijnt, met de handen in de zakken en een rafelige tas aan haar schouder. De spaniëls besnuffelen hijgend van plezier en kwispelend haar schoenen terwijl ze zich bukt om hun zijdeachtige oren een aai te geven.

Isolte herinnert zich de geur van aangebrand lamsvet, de gezellige, warme keuken, de gordijnen dichtgetrokken om de herfstavond buiten te sluiten. En Viola: vel over been, zwijgend en afwachtend in de deuropening. De alarmbellen hadden moeten gaan rinkelen. Isolte had toen al moeten beseffen dat ze iets moest doen om haar zus te helpen.

Viola kijkt haar tante en zus aan. Haar lange haar is nu kortgeknipt en tussen de donkere, borstelige stekels schemert haar bleke hoofdhuid. Ze haalt behoedzaam een hand door haar haar, alsof het stoppelige gevoel onder haar vingers haar verrast.

Uit Hetties keel klinkt even een vreemd geluid op. Snel kucht ze haar huivering weg.

Viola kijkt haar even opstandig aan en haalt haar schouders op. ‘Het is mijn haar.’ Haar neusring glanst. Een recente aanvulling, en de huid rondom het zilveren metaal is nog hoogrood en pijnlijk.

‘Het wás je haar,’ kan Isolte niet nalaten te zeggen.